

Asia: VN/15033/2019-LVM-90

Liikenteen automaation lainsäädäntö- ja avaintoimenpidesuunnitelma

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Väyläviraston lausuntoa luonnoksesta liikenteen automaation lainsäädäntö- ja avaintoimenpidesuunnitelmaksi.

Suunnitelmalla pyritään luomaan kokonaisvaltainen käsitys niistä kysymyksistä, joihin kansallisessa ja kansainvälisessä päätöksenteossa on lähitulevaisuudessa vastattava. Suunnitelmassa on tarkasteltu liikenteen automaation kehityksen tämän hetkistä tilaa, liikennevälineiden teknistä kehitystä, oikeudellisia kysymyksiä ja sääntelykehikon kehittämistarpeita, liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden kehittämistä, liikenteen automaation tarvitsemaa digitaalista infrastruktuuria, tiedon hyödyntäminen edistämistä nimenomaan liikenteen automaation tarpeisiin, automaation tarvitsemaa fyysistä infrastruktuuria, satamien merkitystä vesiliikenteen automaation kannalta sekä kokeiluja ja pilotointia ja niiden tukemista. Väylävirasto kannattaa suunnitelman pyrkimystä hahmotella automaation kehityksen suuntia. Tämä mahdollistaa Suomen pysymisen alan toimijoiden kärkimaana.

Väylävirasto pitää myönteisenä suunnitelmassa esitettyä näkemystä inhimillisen tekijän vähentämisessä mahdollisuutena taata turvallisempi, tehokkaampi ja keskeisempi liikkuminen lähtöpaikasta suunniteltuun määränpään. Väylävirasto pitää automaation lisäämistä tässä suhteessa oikeana kehityksen suuntana ja painottaa erityisesti turvallisuusnäkökohtien huomioimista.

Digitaalisen infrastruktuurin ja tiedonjaon edistämiseksi teknologisia ratkaisuja on merkittävä asema liikenteen automaatiolle perustuvien palveluiden syntymisessä. Suunnitelmassa on tuotu esiin, että Suomen pääteillä 4G –verkon peitto on jo nykyisin varsin kattava. Suunnitelman mukaan sen tukiasemia hyödyntämällä voidaan saada syntymään myös niin sanottu 5G –peruspeitto, joka palvelee varsin hyvin liikenteen automaatiota. Väyläviraston näkemyksen mukaan digitaalisen

infrastruktuurin ja tiedonjaon edistämiseksi liikenteen automaatiolle perustuvien palveluiden syntymisessä 5G –verkon rakentaminen on lyhyellä aikajaksolla tärkeässä asemassa. Mutta pidemmällä aikajänteellä tulisi suunnitelmassa pitäytyä yleisemmällä linjalla, jotta mahdollistettaisiin teknologinen kehitys ilman nykyisen teknologian painolastia.

Väylävirasto pitää myönteisenä suunnitelman esitystä älykkäiden väylien ja palvelutasovaatimusten määrittelyä automaatiotarpeiden näkökulmasta. Tällä mahdollistetaan älykkäiden väylien luokittelun malli, joka yhdistää sekä digitaalista että fyysistä infrastruktuuria kuvaavat tiedot. Väyläviraston näkemyksen mukaan älykkäissä väylien luokittelumallissa tulee huomioida myös kansainvälinen näkökulma, jotta Suomi olisi edelleen kiinnostava testausalusta ja taas toisaalta suomalaisilla toimijoilla olisi mahdollisuudet myös kansainvälisille markkinoille kansalliseen käyttöön kehittämiensä tuotteiden pohjalta.

Väyläviraston näkemyksen mukaan Suomen ja Pohjoismaiden kannalta katsottuna näissä väylien luokittelu- ja palvelutasovaatimuksissa nousee talviolosuhteet ja talvikunnossapito enemmän esille kuin muiden kansainvälisten toimijoiden listalla. Näissä vaatimukset koskevat muun muassa verkon kapasiteettiin liittyviä tekijöitä.

Väylävirasto kiinnittää huomiota siihen, että luonnoksessa käytetään vesiliikennettä käsittelevässä osassa eVäylä-nimikettä kuvaamaan laajempaa palvelukonseptia. Joiltakin osin saattaa olla haasteellista hahmottaa, mistä hakkeesta kulloinkin on kyse ja mihin tekstissä viitataan termillä, koska samaa termiä käyttää myös Fintraffic omasta kärkihankkeestaan. eVäylä on palvelukonsepti, jossa on kyse väylillä kulkemiseen liittyvästä digitaalisesta tiedosta ja sen hallinnointimallista.

Väyläviraston näkemyksen mukaan merenkulun automatisaatioon ja eVäylä-konseptiin liittyen olisi hyvä selvittää väylien käyttöön, kunnossapitoon, turvalli-suuteen ja liikenteen ohjaukseen liittyvät tavoitteet. Niiden perusteella tulisi tarkentaa toteutettavat toimenpiteet, vastuuorganisaatio ja rahoitus.

Väylävirasto kannattaa suunnitelman pyrkimystä asettaa liikenteen automaation kehittämiseksi ja hyödyntämiseksi kaikkia liikennemuotoja koskevia yhtenäisiä tavoitteita. Tässä suhteessa ihmiskeskeisyys, liikenteeseen liittyvän tiedon vaihtamisen tehostaminen ja automaation sääntelykehikon kehittäminen ovat kokonaisvaltaisesti ratkaisevassa asemassa.

Väylävirastolla ei ole toimialansa kannalta muuta erityistä lausuttavaa asiassa.

Koskelainen Katja
Väylävirasto

Eronen Matti
Väylävirasto